

Oponentní posudek diplomové práce Emy Harmadyové "Body Gardening"

Mgr.A. Lenka Klodová, Ph.D.

Téma Body Gardening, česky třeba tělesné zahradničení, je velmi rozsáhlé a nosné. Interpretace tématu i polohy jeho zpracování mohou být různé. Zahradnictví odkazuje k rostlinné říši a k procesům, které v ní probíhají a které člověk vědomě a ziskuchtivě řídí. Zahradnictví na úrovni těla se zakládá většinou na práci s podobnostmi a vztahy mezi člověkem a rostlinou. Rostliny jsou vděčné objekty zejména pro metafory o fázích života, o životě organismu v čase, o koloběhu života, o jeho věčné obnově atd. Jejich cyklus koresponduje v poměrně rychlých a přehledných intervalech s ročními obdobími, jejichž rozdíly jsou, zvláště v našem mírném klimatickém pásmu, pěkně viditelné a jednoznačně vizualizovatelné.

Pro mně je na fascinaci rostlinným světem důležitý jeden moment a to ten, že srovnáním sebe, živočicha, s organismem nižším, rostlinou, dobrovolně podstupujeme redukci. Živočich se od rostliny liší především jednou základní vlastností - je schopen poměrně rychlého a na zemi nezávislého pohybu. Není pevně v zemi ukotven a na rozdíl od stromu dokáže člověk Zemi i opustit. Zalíbení v motivech rostlin tedy může být motivováno touhou po návratu do bezpečnějšího, zafixovaného stavu, ochotou ke smměně možnosti pohybu a úletu za pocit jistoty, zemitosti a uzemění.

Práce Emy Harmadyové probíhala v několika proměnlivých fázích, jichž jsem měla tu čest se účastnit. Bohužel tento posudek píšu ve fázi, kdy výsledná instalace existuje pouze ve vizualizaci a mohu jen doufat, že bude takto realizována. Přitom je to podle mně právě způsob instalace, co rozhodne o působivosti Emina díla.

Základem práce jsou videonahrávky tělových akcí, které minimalistickým způsobem na ženském těle předvádějí jednotlivé složky přírodního procesu růstu rostliny nebo též jednotlivé živly, jejichž součinnost je pro růst nezbytná. Videoakce jsou velmi estetizované, jsou to poetické decentní akce na bezchybném ženském těle. Způsob metafory, který autorka používá, je velmi jednoduchý, dalo by se říct až klišovitý. Hladí po srsti, bez náznaku konfliktu nebo napětí, jako lehký vánek ve stéblech trav.

Za velmi významný považuji krok, který z jednotlivých líbivých videí učiní něco dalšího, vícevrstevnatého. Umístění monitorů do bedniček místo jejich přímé prezentace podle mne posune projekt blíže k zemi a k Zemi. Centrálním motivem již nebude prezentace estetizovaného ženského těla, téměř na úrovni reklamního spotu, jak si myslím, že by tomu bylo při přímé projekci smyček. Spojením s bedničkami a jejich horizontálním uložením naopak vynikne motiv fragmentace těla na části, jeho "ponížení" na úroveň objektu, to dobrovolné uskromnění a omezení, které si myslím k práci s tématem země, rostlin a zahradnictví patří.

Velmi na Emě oceňuji její energii, ochotu přijmout konzultace a rychlou reakci v závěrečné fázi práce na projektu. Celkově ale soudím, že nevyužila možnosti, které téma nabízelo. Řešení, ke kterým Ema došla, nesevďčí o příliš hlubokém ponoru do tématu. Vždyť moc zajímavý příklad Body gardeningu je třeba již klasická akce Štěpování Petra Štembery z roku 1975.

V Praze 9.5.2011

Lenka Klodová